

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: «Vær frimodig!» — Vi ses igjen! — President Roosevelt og katolikkene. — «Kimer I Klokker». — Søster Caroline. — En henrivende diktsamling. — Bokanmeldelser. — Herhjemme. — - og derute. — Ungdomssiden.

„Vær frimodig!”

23. søndag etter pinse.

«Vær frimodig, min datter, din tro har frelst dig!» — som vanlig griper Kristus ut fra sin dype forståelse av menneskesinnes innerste trang det centrale i den syke kvinnes sjeleliv og hjelper hennes psykiske nød samtidig med at han befri henne fra hennes fysiske lidelse. Det er denne guddommelige forståelse som gir hans disipler den uendelige trygghet i forholdet til ham og som gjennom alle århundrene siden da har gitt kristne mennesker det ofte for andre så ufattelige livsmot når sorger og lidelser satte inn og alt menneskelig sett så mørkt og håpløst ut. Troen på at Gud vet alt og har sin mening med alt har vært den urokkelige klippe som aldri sviktet om alt annet kunde svikte — og denne tro vil også stå sin prøve fremover i samme grad som vi lar den bli kraft og ikke bare ord i oss.

Den er i disse dager satt på en hård prøve for mange av oss her i landet. Den forferdelige brannulykke i Oslo, som i løpet av noen minutter kostet 29 unge og glade mennesker livet, hører til noe av det mest uforståelige vi vel alle har møtt på vår vei. Hvorfor nettop disse? Hvorfor nettop da? Hvorfor nettop slik? Er det ene det blinde tilfelle som har rådet her?

Gud være lovet at «vi vet på hvem vi tror!» Vi vet at vi har en Gud som er «over alt, ved alt og i oss alle» og som derfor fører oss ad veier, vi ofte selv ikke vet av, til det endelige mål, til vår egentlige bestemmelse. Han har skjenket oss vår frie vilje, og selv kan vi velge hvad vi vil gå hver enkelt dag, hver enkelt time vi lever — men lykkelig blir vi kun i samme grad vi forener vår vilje med hans, selv om vi tilsynelatende kommer i besiddelse av alt det som mennesker

pleier å kalle lykke: rikdom, makt, ære, et langt og innholdsrikt liv.

Nei, lykken på jorden er ikke et langt liv men et liv som tjener og er til velsignelse for Guds rike, for det sanne og godes vekst på jorden. Men den høieste lykke er å få tjene også ved sin død slik vi vet mennesker har gjort og stadig gjør — mennesker hvis død har vært deres livs krone og fullført deres arbeid på jorden samtidig med at de selv er blitt forskånet for skuffelser og slit.

Innenfor kretsen av dem, for hvem de 29 unge menneskers liv betød en fylde av glede, er smerten stor — men denne krets er nu blitt utvidet til å omfatte oss alle, fordi deres død betyr en sorg som er blitt en landesorg. Vi er alle blitt ett, og vi må alle nu hjelpe hverandre til å være frimodige i vår tro på et kjærlig forsyn. Vi må minne hverandre om at kun Kristus, kun Frelseren kan overvinne dødens gru i våre hjerter og forvandle den til en hjelp, en kraft til leve livet renere, bedre, sannere og kjærligere fremover.

Og vi katolske kristne vil be for disse døde som forstanderen i dagens evangelium ber: «Herre, min datter er nettop død, men kom og legg hånden din på henne, så vil hun leve!» Vi vil be for disse våre medmennesker, at de må få den evige hvile og det evige lys må skinne for dem — og vi vil be om at minnet om dem og deres død må bevares levende i våre hjerter, så vi alltid vil være beredt til frimodig å kunne komme når Herren kaller oss hjem!

Må alle avdødes sjeler ved Guds barmhjertighet hvile i fred —

Må alle levende sjele ved Guds barmhjertighet forbli i freden. —

„Vi ses igjen!“

«Vi ses igjen!» — en gravskrift og en trøstende tanke. Men også *denne* ophøiede tanke treffer vi ofte igjen i helt forvansket skikkelse. Den har med hele sitt innhold av tro og håp jo sin dype rot i kristendommens kjærlighetsbegrep: sjelens samvær, samliv og samarbeid frem til en fullkommenhetsgrad, som jorden aldri kan gi blott tilnærmelsesvis en forestilling om, fordi sjelene her er adskilt ved det fysiske grenser, og selv den høieste grad av hengivelse og hengivenhet derfor kun i korte glimt kan gi en anelse om hvad kjærlighet virkelig er. Men dog burde denne anelse i grunnen være oss som en veileder til sannheten om livet etter døden, når vår ånd frigjort for alle innsnevrende hylstre skal leve sitt egentlige liv, oppfylle sin egentlige bestemmelse. Men istedetfor klamrer vi oss til vårt følelsesliv og bygger våre evighetsforestillinger på det, skjønt en nærmere ettertanke skulde kunde gjøre oss det klart at også våre følelser ofte er båret av og knyttet til foreteelser som ene er av *denne* verden. Men det er denne sammenblanding av ånd og psykiske reaksjoner som har forkvaklet vårt evighetshåp og gjort det temmelig materialistisk, i all fall temmelig ukristelig. Vi skal her ikke beskjeftige oss med spiritismen som vel må sies å være den materialistiske verdensanskuelse toppunkt, men det er grunn til å overveie om ikke når alt kommer til alt våre egne håp og ønsker: «vi ses igjen!» har temmelig meget tilfelles med våre hedenske forfedres Valhallaidé.

Er så tilfelle vil vi imidlertid ikke være alene om det — den samme tankegang kan spores ned gjennom hele historien selv om den ifører sig kristelig antrekk. Vi behøver kun å gå tilbake til forrige århundre, hvor Napoleon på St. Helena utmaler sig gleden ved å skulle treffe alle sine generaler og krigskamerater igjen på «de elyseiske marker», som han åpenbart forestiller sig noget i likhet med Austerlitz og Wagram! 19. april 1821 — ikke tre uker før sin død — sier han til general Montholon: «Dere vil i Europa gjense slekt og venner men jeg vil gjense mine tapre på de elyseiske marker: Kléber, Désaix, Bessiéres, Duroc, Ney, Murat, Masséna, Berthier — alle vil de møte mig der og vi skal tale med hverandre om våre felles bedrifter. Jeg skal fortelle dem om de siste begivenheter i mitt liv og de vil bli grepne av den største begeistring ved synet av mig —»

Noe lignende sa keiser Wilhelm I av Tyskland da han tok avskjed med feltmarsjall von Roon, idet han bad ham hilse alle de kamerater, som var gått forut. Det må sies å være en underlig begrepsforvirring hos den ellers så kloke gamle fyrste: han kunde altså virkelig tro at det forhold, som hadde vært

mellem en feltherre og hans soldater og som hvilte på felles militære interesser, skulde fortsette uforandret hinsides graven! Man må uvilkaarlig tenke på de praktfulle men så uendelig naive apoteosebilleder hvormed fortidens kunstnere forherliger en stor fyrstes eller hærførers mottagelse i himlen og som nu pryder museene, slottene eller — gravkapellene! De får oss til å smile — men vi smiler ikke når vi tenker på keiser Wilhelms II's proklamasjon til hæren umiddelbart efter at han hadde besteget tronen og hvori han gjorde oppmerksom på sitt ansvar overfor sine forfedre hvem han efter døden måtte stå til regnskap for armeens ære og berømmelse. Et selsomt gjensyn unektelig når forfedrene skal «holde oppgjør» med etterkommerne! Et mer sympatisk utslag av samme jordisk-kledde gjensynsmentalitet finner vi i de rørende fortellinger og romaner, hvor en ung mann må love sin døende mor at hun «ikke forgjeves skal søke ham i himlen»! Det høres så vakkert ut men er allikevel ikke annet enn rasjonalismens forflatelse av den kristne eskatologi idet den gjør gjensynet til et møte «på en vakker stjerne»! Denne innstilling knytter troen på et evig liv sammen med håpet om et gjensyn slik at det blir et følelsesbetonet ønske uten noen tilknytning til livet i Gud. Gjensynet mellom mennesker blir salighetens grunnlag og forutsetning og forholdet til Gud rykker tilbake som en nesten uvesentlig ting. At dette ikke kan være riktig sier sig selv.

Blir håpet om et gjensyn med våre kjære med andre ord det alt overskyggende i vår lengsel efter det evige liv kan det altså føre oss vill som den villfarelse det da er, kristelig sett. Det evige liv leves nu ikke engang innenfor rammen av åpne graver og som en sublimert form for egenkjærlighet, for innsnevring til «mig og mine». Og derfor er det så betydningsfullt i rett tid å bli oppmerksom på av hvad *åndelig* art den kjærlighet er som knytter vår sjel til andre sjele — om den er med blandt de skatter som møll og rust ikke fortærer — om den har Guds rikes verdier som utgangspunkt og som mål. Ti kun *denne* kjærlighet «hører aldri op» og innebærer derfor også et gjensyn, som ikke er en skjønn illusjon men det sanne, det evige samliv.

La oss tilføie at vår hellige Kirke skjenker sine barn — om disse har optatt forkynnelsen om vårt samfund med de døde som en personlig tilegnet erkjennelse — en forsmak på dette samliv, hvor sjelene lever med hverandre i en stadig bølgende strøm av kraft og glede. En kraft og en glede som er utstrålinger av Guds kraft og glede, formidlet av Kristus og derfor også *vår* lodd — som derfor også *vi* har andel i. Blandt alle Guds nådegaver til men-

President Roosevelt og katolikkene.

Med den opsiktsvekkende tale som president Roosevelt nylig har holdt da han blev kreert som doktor ved universitetet i den kanadiske by Kingston er det innledet en ny politisk periode i U. S. A. Det har jo hittil sett ut som Amerika vilde nidholde på prinsippet «splendid isolation» og forbli helt uinteressert i alle europeiske foreteelser. Men med dette prinsipp betyr presidentens tale et definitivt brudd.

Og siden denne tale blev holdt har også regjeringen ved flere anledninger tydelig lagt for dagen at den aktet å ta enn dog særdeles levende del i den europeiske politikk. Både i London og Paris har representantene for «det hvite hus» vært tilstede på alle de møter, som har vært holdt på grunn av det febrilske spenningsforhold mellom Tyskland og Tsjekkoslovakia, hvilket betraktes som et absolutt tegn på at U. S. A. under en europeisk storkonflikt ikke akter å forbli likegyldig og uvirksom på sin side av oceanet. Ingen kan enn si noe om hvilken form denne deltagelse mulig vil få, men alle er enig om at den vil bety en effektiv hjelp til de demokratiske stater i Vesteuropa.

Men den voksende betydning, som president Roosevelt holdning har for hele Europas skjebne, gjør også spørsmålet om hans stilling til den katolske Kirke og dens medlemmer brennende aktuelt. Hvilken livsanskuelse representerer han og hvor nær eller fjern står den katolisismens? Innebærer den noen garanti for at den vil akte vår religiøse overbevisning og vår trosbekjennelse og gi oss gode betingelser for å pleie og utvikle vårt religiøse liv, våre gudstjenester og våre institusjoner?

Hvis man ser på resultatene av presidentens politiske virke inntil nu må man si, at hans innenrikspolitikk har gjort ham populær blandt katolikkene. Navnlige hans arbeiderpolitikk, som går ut på å forbedre arbeidernes stilling og skaffe dem social rettferdighet på lovens grunnlag har sikret ham støtte fra alle katolske socialpolitikere. Det er særlig den amerikanske form for civil arbeidstjeneste som har vakt megen anerkjennelse på katolsk hold — den har betydd en stor innsats i en bedring av arbeidsløsheten blandt ungdommen.

Hvad spørsmålet om benyttelse av katolske kref-

neskeheten gjennom sin Kirke, Kristi mystiske legem på jorden, er kan hende dette glimt av det evige liv den største —

ti Kristus ofrer sig ikke alene hver dag på våre altre sammen med oss — han feirer også sin opstandelse hver dag i våre hjerter sammen med våre avdøde kjære.

ter angår er det å si at Roosevelt utnevner etter alt å dømme sine embedsmenn uten konfesjonelle hensyn og man treffer mange katolikker som beklær de høieste tillitsposter. Det sitter ganske visst kun én katolikk i selve regjeringen, nemlig generalpostdirektør Jim Farley, men den første overkommisær for Fillippinene, Frank Murphy, er katolikk, likeledes understatssekretæren for arbeidsdepartementet Mc Grady. Blandt det amerikanske corps diplomatique finnes kun én katolsk representant, gesanten ved det engelske hoff Joseph P. Kennedy.

I sitt personlige forhold til Kirkens menn har Roosevelt aldri latt det mangle på skyldig ærbødighet og hensynsfullhet. I sine taler har han alltid fremholdt den fullstendige religionsfrihet og hevdet religionens rettigheter. Med den nylig avdøde kardinal Hayes hadde han et meget hjertelig personlig forhold og alt hvad denne forebragte vant alltid villig gehør.

Alt i alt må man si at president Roosevelt nyter stor tillit i katolske kretser som i ham ser en absolutt og aktiv fredsvenn og en samfunnsbevarende kraft. Man merker intet i U. S. A. til noen som helst motvilje overfor katolisismen og dens representanter, enn si at det finnes den minste antydning til noen kulturkamp i likhet med den, som nu raser i Tyskland.

„Kimer I Klokker“

«Kimer I Klokker» for 1938 foreligger nu ferdig — og fremtrer i år med et ualmindelig vakkert omslagsbillede. *Mgr. Kjelstrup* innleder med et stemningsfullt dikt og så følger en dypsindig julebetraktning av den danske katolske sogneprest *Fr. Ronge*. Fængslende og interessant beretter professor *Vilhelm Bjercknes* om sitt møte med paven som han traff i sin egenskap av norsk medlem av det pavelige Videnskapsakademi. Artiklen er illustrert med klare og gode originalfotografier. *Lars Eskeland* forteller om den eukaristiske kongress i Budapest og gir samtidig en instruktiv oversikt over Ungarns historie, skikker og eksistensmuligheter, likeledes illustrert med originalbilleder fra de begivenhetsrike dager. Enn videre har *Eskeland* en gripende gjendiktning: På Klårfjell. Munkholmens historie belyses av *Ellen Faaberg*. *Gösta av Geijerstam* har noen herlige bilder til en liten naturskildring av hoi kunstnerisk standard og *Ivar Ruyter* har vært på valfart til pater Schillings siste hvilested: Mouscron i Belgia og forteller levende og godt om det han oplevet på ferden. Som vanlig avslutter *Marie Elizabeth Larsen* heftet med sin julefortelling som i år handler om livet i

et stormagasin og de farer som det innebærer for moderne ungdom. Ut fra sitt kjærlige hjerte syner hun et billed av livets fristelser på et slikt sted som kan få hver og en av oss til å overveie *vår* del av ansvaret!

Heftet er pent og omsorgsfullt illustrert og for-tjener å bli kjøpt og lest av alle våre trosfeller — det er av høi kvalitet i år. Som vanlig er dets tek-niske utstyr up to date. «Kimer I Klokker» for i år bør finnes i alle katolske hjem og utgå som gave fra alle katolske hjem! Det hevder med ære sin plass i juleheftenes flom.

Søster Caroline.

De fleste av oss husker ennu søster Marie Caroline, som døde 19. oktober ifjor ute på Vor Frue Villa. I det utbredte tyske tidsskrift «Apostel der heiligsten Herzen» har pater Fidelis Brodmann, ss. cc. skrevet en minne-artikkel om henne som det sikkert også vil glede mange her i Norge å lese.

Søster Marie Caroline Schwiete blev født 19. mars 1865 i Münster og fikk i dåpen navnet Klara. Da hun var fire år fikk hun en heftig ørebetendelse som ned-satte hennes høreevne i en ganske betydelig grad og i hennes eldre år gjorde henne praktisk talt helt døv. Umiddelbart etter denne lidelse måtte den lille pike utstå en ny prøvelse, idet en knokkelsykdom angrep venstre fot, og skjønt det lykkedes en dyktig læge å fjerne det betendte vev vilde såret ikke lukke sig. Familien hørte imidlertid om en from prest i Böhle som hadde ord for å kunne helbrede syke, og Klaras far bragte henne til ham. Han anbefalte dem å holde en novene til St. Josef, og barnet blev helbredet så fullstendig at lægen, som ikke visste om valfarten til Böhle, forbauset utbrøt første gang han etterpå så foten: «Her har en høiere makt grepet inn!»

Tidlig mistet Klara begge sine foreldre og en eldre søster måtte erstatte henne dem begge. Hennes skole-tid falt like som kulturkampen raste på det heftigste og hun kunde fortelle meget om den og dens følger. Hun vilde bli lærerinne og utdannet sig i dette øiemed i en institusjon som en søsterkongreasjon ledet i Mün-ster, men samtidig våknet også klosterkallet i hennes hjerte og særlig følte hun sig draget mot et virke i Norge, som hun kjente av omtale gjennom pastor Klemens Hage-mann, som i en årrekke var prest på Hammerfest, hvor han hadde bygget kirke, prestebolig, skole og hospitaal. Senere bygget han St. Josephs-instituttet i Oslo — men til hele denne virksomhet trengte han penger, og han reiste derfor stadig rundt og kollekterte i det katolske Tyskland og først og fremst i Westfalen, hvor han var født. Her hørte Klara ham og blev grepet av brennende kjærlighet til arbeidet i Norge. Tross all motstand fra slekt og venners side reiste hun i juni 1888 til Oslo og meldte sig til St. Josephssøstrene som postulant. Men da det på den tid ikke var noe noviciatus i Oslo

måtte hun sammen med den norske søster Maria-Luise reise til København, hvor hun blev iklædd 8. desember 1880. Efter noviciatarets slutt vendte hun som søster Marie Caroline tilbake til Oslo.

*

Hennes første virke falt ved instituttets barneinternat, og samtidig var hun håndarbeidslærerinne i skolen. Lei-lighetsvis underviste hun tyske barn, som midlertidig opholdt sig i landet — deriblandt mange sirkusbarn. Efter foreldrenes ønske blev det lagt særlig vekt på religionstimene, da de fleste av disse barn på grunn av sitt omflakkende liv kun kunde få meget uregelmessig bibragt kjennskap til de kristne sannheter. Det var søster Carolines største glede når hun kunde forberede disse livlige, takkjemmelige og ofte meget opvakte og tidlig utviklede barn til skrifte og den første hellige kom-munion.

5. august 1893 avla hun de evige løfter og fikk sam-tidig overdradd den betydningsfulle opgave å bli leder for det noviciat, som den opblomstrende norske ordens-provins nu måtte ha. Foreløbig fikk det nye noviciat plass under St. Joseph-instituttets tak og søster Caroline fungerte som novicemesterinne ved iklædningen av de fem første postulanter. Den fant sted i St. Olavskirken med stor høitidelighet, ledet av biskop Fallize.

Hun foretok i de følgende år mange reiser til Tysk-land, hvorfra de fleste unge kom da det ennu var for-holdsvis sjelden at noen norsk trådte inn. Gud velsig-net hennes virke, og det meldte sig så mange efterhvert at det blev plassmangel i instituttet. I 1900 utvidet man søstrenes hvilehjem så det også kunde bli noviciat-hus og på «Vor Frue Villa» fikk nu søster Caroline sitt lille rike. Med hjertelag og kjærlig strenghet styrte og ledet hun de unge sjeler frem i troskap og plikt-op-fyllelse i kraft av en sund og livsglad fromhet. I 12 år røktet hun dette hverv — men da kaltes hun til en ny og krevende opgave.

*

Lenge hadde St. Josephssøstrene ønsket å oprette et hus i Tyskland hvor de unge, som ønsket å komme til Norge, kunde ha en prøvetid. Dette ønske gikk i op-fyllelse da redemptoristpatrene forærte dem et grunn-stykke i Glanerbrüg ved grensen mellem Tyskland og Nederland. Men det var jo ikke gjort med grunnen alene — det skulde bygges og det kostet penger. Det blev en opgave for søster Caroline som tok fatt med hellig nidkjærhet og både muntlig og skriftlig søkte å skape interesse for saken. Det lykkedes også — små og store gaver strømmet inn — og juleaften 1910 blev den første hellige messe lest i St. Olavsklostrets lille huskapell i nærvær av fem søstre og 12 postulanter.

Søster Caroline fikk begge hender fulle og alt blom-stret under hennes røkt og pleie. Søstrene i St. Olavs-klostret pleiet syke, underviste i håndarbeide og hjalp med råd og dåd alle som bad om hjelp. —

Men da brøt verdenskrigen ut. Og skjønt Glanerbrüg fordi det lå på den nederlandske side av grensen blev forskånet for dens blodigste redsler, så blev dog efter-hvert hele virksomheten lammet. Straks i begynnelsen av krigen var søster Caroline blitt kalt tilbake til Norge og hadde med blødende hjerte måttet forlate det sted som hadde kostet henne så meget arbeid og omsorg —

og snart etter måtte St. Olavsklostret oppgis — hvilket imidlertid ikke betød det samme som at virket blev oppgitt. I det nærliggende Nienberg opprettet fem søstre i 1921 et postulathus som blomstrer den dag i dag.

Efter sin tilbakekomst til Norge finner vi atter søster Caroline på St. Josephs-institutt i Oslo iferd med en ny oppgave: å ta sig av de mange underernærte tyske og østerrikske barn som under verdenskrigen kom herop for å finne et midlertidig hjem hos kjærlige familier. Disse barn var nesten alle katolikker, mens familiene nesten alle var protestantiske, og prestene ønsket derfor at søster Caroline skulde ta sig av dem og sørge for at de kom under regelmessig sjelesorg. Med sin sedvanlige begeistring og hellige glød hengav hun sig til oppgaven og ingen vei var henne for lang og intet vær for dårlig når det gjaldt å røkte den. Hun fikk bl. a. ordnet med særlige tyske aftenandakter på søn- og helligdager.

Så kommer vi til den siste periode av dette opofrende og selvforglemmende liv. En svær sykdom med en farlig operasjon bragte henne nesten på gravens rand, og vel frisknet hun atter til, men kreftene vendte kun langsomt tilbake. De siste år henlevet hun skrøpelig med sterkt svekket syn og nesten helt døv på «Vor Frue Villa», og det blev hennes livs tyngste offer at hun ikke mer kunde arbeide. Men hun grep enhver anledning til å yde andre en tjeneste og hun benyttet sin sjeldne evne til å vinne mennesker til sjelens vekst og utvikling.

Hennes fromhet var sund, klar og nøktern, og da hennes døvhhet avskar henne fra samkvem med mennesker utdypedes hennes forhold til Gud på sterk og merkbar måte. Hennes liv blev bønn og lidelse, men alt ofret hun for Guds rikes sak. I oktober 1937 blev hun syk og på grunn av sin høie alder mottok hun det siste nådemiddel — hun var da ved full bevissthet. Og tre dager etter hensov hun blidt og stille den 19. oktober. En storslått begravelse viste hvor elsket og aktet hun var. Hennes minne lever fremdeles med velsignelse i menneskers hjerte.

En henrivende diktsamling.

«Anthologie de la Renaissance Catholique». Par Louis Chaigne. Préface de Paul Claudel. Tome I: Les Poètes. (Editions «Alsatia», Paris.)

Selv om man, som undertegnede, ikke egentlig svermer for anthologier i almindelighet, så hender det at man nettop i denne genre finner en eller annen bok som man tar sig til hjertet på en særskilt måte. Denne nye anthologien, en samling fransk katolsk lyrikk, er et slikt verk. Det er en bok som man gjerne vil ha liggende hendig, så man kan ta den op ved tid og leilighet og lese omigjen sine yndlingsstykker i den.

Den katolske renæssance innen fransk litteratur er en kjensgjerning som kanskje er blitt vel så påaktet fra annet hold som i katolske kretser, iallfall utenfor Frankrike. «Det er verd å legge merke til at en ikke uvesentlig del av fransk talent og intelligens nu er samlet innen rekkene av de katolske forfattere. Og denne del er i fremvekst. Det vilde være tåpelig og uforsiktig å nekte

det,» skrev kommunisten M. Jean-Richard Bloch i «Europe» i 1934. Her i Norden har Sven Stolpe viet «Den kristna Falangen», Frankrikes katolske forfattere, to bind tildels ypperlige essayer, og Anders Wyllers doktoravhandling var den grundige og vakre boken om Paul Claudel.

Denne anthologien omfatter ca. halvannet hundre års diktning, fra «forløperne», Lamartine, Victor Hugo (representert med et enkelt dikt, Jehova), Baudelaire, Rimbaud, til Verlaine, hvor den rene katolske tone tar til å klinge ut over lidenskapernes mangerøstede kor. Den lange rekke «samtidige» går helt fra veteranerne, Humilis — pseudonym for Rimbauds venn Germain Nouveau — Louis le Cardonnel, Francis Jammes og deres samtidige, til det yngste slektledd, Henry de Julliot, belgieren Michel Seuphor og Patrice de la Tour du Pin, den siste er født i 1911. Det er klart at i et utvalg som virkelig er representativt — mangesidig — vil ikke alt tiltale ikke-franske lesere like meget; for den saks skyld vil vel også de franske finne yndlingsdiktere og diktere som de ikke bryr sig noe videre om i et så rummelig utvalg. Jeg ser for eksempel hvad jeg selv har streket under på registret. Charles Péguy er visst «notre cher Péguy» for alle som kjenner hans diktning. Jeg savner L'Espérance, men finner stykker fra Le Mystère des Saints Innocents og La Résurrection des Corps fra «Eve». Paul Claudel er naturligvis representert med en rekke dikt. Francois Mauriac og Robert Vallery-Radot er best kjent som prosaforfattere, Henri Ghéon for sine romaner og diktninger for scenen, — anthologien bringer dikt av dem alle tre. Mauriac, den bitre prosaist, gir i sine elegier eiendommelig klare og sødmefylte bilder fra hjembygden og hjemmet, Ghéon har etpar henrivende Mariadikt: Nativité og Notre-Dame de Chartres. Max Jacob, maleren som sammen med Picasso og Apollinaire regnes for kubismens ophavsmann, har siden han i 1915 lot sig døpe også skrevet flere fengslende og originale bøker. Denne anthologien inneholder to overmåte vakre dikt av ham. Navner som Henriette Charasson og Amélie Murat tør man vel tro ikke er helt ukjente i Norge heller. Men her er også mange navner som er helt nye, iallfall for mig, og som det har vært en glede å opdage — Louis Mercier, Loys Labèque som er representert med noen henrivende fromme naturstemninger fra sin hjembygd, les Landes, Alphonse Meterie, André Lafon, Alliette Audra og mange fler. Et av de vakreste diktene synes jeg er det lille som står i tillegget bak i boken, Les Yeux du Christ av Paul Harel. Dikteren levet og døde som krovert i Orne, — i det hele er det jo i denne diktsamlingen provinsen, landsbygden og landsfolket i Frankrike som for en stor del får komme til orde, varmt, fyrig og kraftfullt.

Det gjør boken særlig verdifull at den bringer en kort biografisk notis om hver av forfatterne, og en kort bibliografi, så den som ønsker å bli bedre kjent med noen av de dikterne hvis kunst en her får en liten munnsmak av, kan skaffe sig noen av deres bøker. Den bringer også en del portretter, men dessverre ikke av alle de forfatterne som er representert i den.

Det er meningen at der i høst skal komme en Tome II: Les Prosateurs.

Sigrid Undset.

Bokanmeldelser.

Av E. D.-V.

Theo Findahl: «Valfarten til stjerneland». Inntrykk fra Hollywood. (Aschehoug & Co.)

En klok manns kloke iakttagelser og refleksjoner over det han ser og oplever i drømmelandet Hollywood. Man tror jo at man vet alt hvad vites kan om dette «kulturcentrum» — eller rettere: dette centrum for den beste kulturimitasjon verden ennu har oplevet — man er jo forgitt med reklamepublikasjoner for den eller den film, den eller den «stjerne» hver gang man åpner en avis — og så viser det sig efterhvert som man leser denne bok at man intet som helst vet allikevel om denne illusjonens hovedstad, for ikke ens vildeste fantasi kan utmale sig hvordan virkelighet virkelig virker. Og når så denne virkelighet reflekteres til oss gjennom en sund hjerne, et klart blikk, en dyp menneskekunnskap og en følsom penn, som lydig følger forfatterens vilje er det klart at resultatet må bli så interessant, så lærerikt og så underholdende som «Valfarten til stjerneland» er blitt.

I vår filmsgale tid vil denne bok representere en sjelden vel anbragt julegave — unge og eldre vil ha like stor glede av den, og den egner sig like godt som tema til drøftelse i et muntert lag som til alvorlig diskusjon om et av tidens betydningsfulleste fenomener.

Man skal alltid lytte til intelligente menneskers erfaringer — ikke minst når det samtidig er likefremt og som t å lytte!

Borghild Krane: «Tre unge kvinner». (Gyldendal Norsk Forlag.)

Borghild Krane debuterte ifjor med en bok som vakte et sterkt røre, men som, dens emne forøvrig ufortalt, vidnet om en utpreget evne hos forfatteren til å føle med alle som har det ondt i livet. I år er hennes bok av en helt annen art hvad emne angår — nu er det ikke livets ureglementerte foreteelser hun behandler, men det som er «ganske almindelig», titlen på nr. 2 av de tre små noveller, og nettop i kraft av sin nesten smertelige almindelighet kan hende krever enn større medfølelse. Borghild Krane øser sin medfølelse og sin forståelse ut over de tre kvinner, hvis liv hun skildrer — hennes stil har vunnet frem i naturlighet og er derfor blitt enn mer kunst. Det er en bok som utvider lesernes horisont fordi den utdyper vårt hjertelag. Det er ingen glad bok, men det er en god bok, båret av en kjærlig og forstående livsanskuelse.

Herhjemme —

Hans høierverdighet biskopen er den 7. ds. avreist til Rom på sitt besøk ad limina. Hans høierverdighet vil være tilbake innen månedens utgang.

Mgr. Snoeys vil besøge de løpende forretninger.

— og derute

Katolsk godgjørenhet i Jerusalem. Patriarken av Jerusalem, mgr. Barlassine, har igangsatt en storslått hjelpeaksjon til fordel for byens fattige uansett nasjonalitet eller trosbekjennelse. Hver dag utdeles det brød til c. 1000 fattige og ordenssøstre tar sig av alle de mange som såres under de stadig pågående uroligheter og gatekamper.

Fru Dollfuss i Wales. Ifølge det engelske katolske blad «Universe» har enken efter Dollfuss sammen med sine barn tatt opphold i Llandrindad i Wales. Huset er beskyttet mot nysgjerrige blikk ved en høy mur, men den stedlige befolkning respekterer hennes ønske om å få leve i fred.

Hemmelig kloster i Sovjetrussland. Efter hvad det meddeles fra Moskva er O G P U. kommet over et kloster som lå skjult i de store skoger i Vologdadistriktet. Det var bebodd av 26 munkere som var flyktet fra sitt kloster i Moskva da dette blev ødelagt og nu hadde funnet sig et fristed hvor de hadde bygget sig en liten kirke og holdt gudstjeneste for egnens befolkning som til gjengjeld sørget for munkenes materielle forpleining. De er nu alle anbragt i konsentrasjonsleir og flere av bøndene er blitt idømt store bøter.

Det skjeve tårn i Pisa er verdensberømt, men det er ikke det skjeveste tårn i verden. Denne rekord innehas av et tårn i Cardiff, England — tårnet til Caerphilly Castle — som allerede i en høide av 22.5 meter avviker 3.3 meter fra den loddrette linje, mens tårnet i Pisa først i en høide av 53.7 meter avviker 4.65 meter.

Kjempeorgel i domkirken i Milano. I den praktfulle domkirke i Milano er nu opsatt et kjempeorgel med 15 206 piper av hvilke den største er 9.50 meter. Det blev innviet og første gang tatt i bruk på St. Karl Borromeus-festdagen 4. nov.

En fredshave. En argentinsk ingeniør Albert V. Oitaven har fått den tanke å skape en fredshave som han er gått igang med i La Plata. Regjeringen har støttet hans plan og over 50 stater har sendt ham sine nasjonale blomster — England således røde og hvite roser og Japan krysantemer. Eksemplet har dannet skole og lignende haver er blitt arrangert i Rio de Janeiro, Caracas og Bagota.

De kirkelige problemer i Sudeterland. Kardinalerbiskop dr. Kaspar vil i nær fremtid avreise til Rom for å rådføre sig med den Hl. Fader om de forskjellige problemer som har reist sig med Sudeterlands avståelse til Tyskland. Det forlyder at det vil bli utnevnt to apostoliske administratorer, og at det vil bli dannet et nytt bispedømme med sete i Eger.

Den hellige gravs basilika er nu i en beklagelsesverdige tilstand. Den franske forfatter Henry Bordeaux meddeler at dens forfall skrider dag for dag fremad og det må gripes snarlig inn om man ikke vil løpe den risiko at den en dag styrter sammen. Det har forøvrig reist sig stemmer for at den skal betraktes som en verdensfredskirke, til hvis restaurering og vedlikehold alle nasjoner skal yde sitt bidrag.

Ungdommens stemme.

Nattevakt på sykehuset.

Det er kveld igjen. Avdelingssøster har gitt sine ordre. Med et hastig: «god vakt! søster!» går hun fra post. Dagen er endt. En lang og travel dag. Det er så meget som skal ordnes før natten. Det er ikke nok at patientene skal stelles. Medisiner skal de også ha.

Jeg setter mig i vaktstuen og leser igjennem tavlen. Den har fått det og den det og sove på. Se ofte inn der og der da de er operert igår. Et annet sted — en hjertepatient. Se inn der hver time. På en annen stue er et apparat som skal fylles hvert kvarter. Ellers er det ikke noe ekstra. Omtrent slik lyder det. Ikke noe ekstra tenker jeg, men hvem vet hvad der kan hende på en sykeavdeling. Jeg sender en stille bønn op til Vårherre og ber ham hjelpe mig så alt må gå bra inatt. Så anbefaler jeg patientene og mig selv til Guds varetekt. Jeg gjør min plikt. Han greier resten. Og jeg er trygg.

Av og til er der noen som spør: «Hvad gjør dere ellers på nattevakt. Sitter dere og sover?» Hvad vi gjør? Jo, det skal jeg nu fortelle dere. I natt f. eks. sitter jeg og skriver. Men dere må ikke tro at jeg kan sitte i ro. Nei, klokkene ringer.

De syke maser. De får ikke sove, stakkar. En har hodepine, en må putene ristes for, og en spør hvor mange klokken er. De kan ringe for det utroligste. En kjenner litt vondt i siden. Selvfølgelig tror han med en gang det er blodpropp. Det gjelder å berolige ham. En sykepleierskes rolige vesen og måte å snakke på har meget å si for nervøse patienter. Slik går natten. Nu ringer telefonen. En «øieblikkelig hjelp», blir meldt. Operasjonssøster blir vekket. Og operasjonsstuen gjøres i stand til akutt apendicit. Lægen kommer. Det dufter narokose allerede. Operasjonen begynner.

Jeg legger i en fart varmeposer i sengen og gjør i stand til patienten kommer. Om en stund høres «tralla». Operasjonen er over. Vi får patienten i seng, og en blir sittende vakt. Ja, det var en ny patient.

Jeg går min runde. På barnestuen sover alle. En stund står jeg og betrakter dem. Jeg har lovet de små at jeg skal passe godt på dem. Derfor legger de sig trygt til ro. Barnets tillit. Det er nesten ikke fritt forat jeg misunder de små der de ligger og sover. Når nattetimene snegler sig hen så må jeg av og til spørre mig selv om jeg kan ha vært med mine fulle fem da jeg fant på å bli sykepleierske. Jeg tenker på den og den som kanskje ikke har $\frac{1}{3}$ av den arbeidstid som vi har. Og det kan ofte stå vårt stolte sinn imot å gå der og bestandig være den tjenende ånd.

Men hvorfor vedblir jeg da i sykepleien? Jo, nettop fordi at intet arbeide er rikere. Patientene kommer inn — syke og elendige. Av og til ser det ikke ut som der er noen redning. Vi strever med dem i dager — uker — måneder, og så reiser de kanskje hjem helt bra.

Et interessant arbeide. — Eller det går den andre veien. Jeg stod engang ved et dødsleie. Den syke var ved full bevissthet. Det siste jeg horte hun sa, var: «Søster! takk fordi De viste mig veien. Takk for alt!»

— Er det så ikke herlig å være sykepleierske?

Sigrid Try,
Vor Frue Hospital, Oslo.

På turné.

Jeg vil også gjerne få lov å sende min hilsen til «Ungdomsbladet» — ja for det er vel begynnelsen til et blad disse sidene våre i «St. Olav»? Men vi reiser jo fra sted til sted så større ro får jeg ikke — det blir bare spredte trekk fra mitt yrke.

Vi startet denne turné i begynnelsen av september — og allerede første dag fikk vi mange spennende timer. Da vi kom til Flå i Hallingdal kunde vi ikke kjøre videre da det var flom, som Dere sikkert har lest om i avisen. Vannet lå opptil 2 meter over veien. Bilen måtte kjøre tilbake og vi hoiet og skrek efter båt. Så kom en robåt som fraktet oss over, med bagasje og alt sammen. Vi rodde på landeveien! Så med lastebil til et nytt bruddsted, så over med robåt igjen. Der fikk vi høre at det var 4 bruddsteder til, så hvis vi skulde fortsette den veien kom vi ikke frem for ut på morgensiden. Tok så chansen på å sette over elven i robåt. Elven gikk stor og bred og med en voldsom strøm. Men det gikk bra. Her var det jernbanestasjon. Kom så frem til Al kl. $\frac{1}{2}$ 9. Men folk satt og ventet! Vi hadde gitt beskjed i telefonen at vi kom så sent. På døren til lokalet stod det: «På grunn av flomskade er forestillingen utsatt til kl. 9.» Vi fikk sprengfullt hus.

Dette var jo en god begynnelse — ja, jeg mener det sprengfulle hus, ikke vår vanngang. For det som gir en turné «liv» er jo den stadige spenning aften efter aften. Blir det fullt hus? Hvordan vil dette publikum «ta» stykket? For det siste spørsmåls vedkommende er det vidt forskjellig. Jeg har vært med og spilt en ellevill farce under iskold taushet fra publikums side. Ganske betegnende for en stor del av Vestlandet, var det en formann for stedets teaterlokale uttalte: «Me vil ikkje ha latterstykkje, me vil ha drama!» At folk på de mindre steder er mindre kritiske overfor hvad de blir traktert med,

enn de i byene, er bare noe sludder. Vi så det jo også da vi var ute med Holbergs: «Den pantsatte bondegutt» ifjor — vi hadde da godt, ofte fullt hus overalt og publikum moret sig herlig over gamle fader Holberg — men i hovedstaden ser man ham bare fordi han er noe så fint som «klassisk» og synes i grunnen han er hjertelig kjedelig. Når han da ikke blir «modernisert» som også er forsøkt. Vi moderniserte ikke på vår turné men vårt publikum lot til å synes å kjenne den pantsatte og hans medspillere og finne stykket *a k t u e l t*, så engang imellem følte vi likesom en liten rett til også å ta som vår turnés motto: «Ei blott til lyst.»

Men sannheten i ære: vi har også oplevet — jeg sier ikke hvor! — at en eldre mann kom bort til billettluken: «Denne Holberg, å er det for en kar?»

«Han er forfatter.»

«Er'e noe han har skrivi i det siste, detta?»

«Ja han skrev det like før karene reiste» oplyste en velvillig sjel i køen.

«Hvor er'n fra da?»

«Hvis De skal ha tak i ham så må De spørre på Sorø kirkegård», — nu var det billettselgeren som vilde ha et ord med i laget.

«Er'n prest da?»

Den videre utvikling hørte jeg dessverre ikke.

Så er det også spennende å se om pressen er fornøid. Og rørende er det når man viser sin tilfretshet ved å troppe op med orkester og sangkor for å si oss farvel på bryggen. Da føler vi at også vi tjener våre medmennesker med vårt yrke. Selvfølgelig drømmer alle vi unge skuespillere hver vår egen liten drøm om mål vi skal nå og evner som skal utvikles fremover og opover, mens vi reiser fra sted til sted og ofte må spille i de rareste lokaler — men vi føler hvor vi lærer ved det hver kveld å stå ansikt til ansikt med et nytt publikum, og vi er glade for vårt yrke, vårt kall, hver gang vi ser slitte og trette mennesker lyse op og le av hele sitt hjerte.

Willy Olafsen,
skuespiller.

Ungdomsdagen 1938.

Ungdomsdagen i Oslo var i år henlagt til Kristi-Kongefesten. Morgenmessen blev lest av hs. høierv. biskop Mangers og pastor Bergwitz preket. I felleskommunionen deltok over hundre unge — også mangø foreldre sluttet sig til sammen med eldre og yngre trosfeller. Efter messen var det en meget vellykket fellesfrokost i foreningslokalet, hvorunder biskopen beæerte oss med sitt nærvær. Mgr. Snoeys presiderte ved bordet. Før høimessen drog alle de ungdø i flokk og følge til Vår Frelsers gravlund hvor man besøkte gravene til vår avholdte sogneprest og O.K.Y.s dypt savnede direktør mgr. Irgens samt foreningens trofaste medlem Ole Martin Hadland. Ved begge gravene mintes pastor Bergwitz med vakre og følte ord de kjære avdøde — vi bad en bønn og sang den gamle pilegrimssang.

Høimessen var levittmesse, celebrert av sognepresten med sine to kapellaner som diakon og subdiakon. O.K.Y.s

kor fremførte Dominikus-messen under ledelse av Ø. Olafsen til organistens sikre akkompagnement. Hans høiærverdighet biskopen holdt festprekenen over ordene i dagens evangelium: «jeg er konge. Dertil er jeg født og derfor er jeg kommet til verden for at jeg skal vidne om sannheten. Hver den som er av sannheten hører min røst.» Biskopen la særlig de unge på sinne å slutte op mot gudløshetens angrep. Det ondes makt ligger kun i de godes svakhet. I alle tidens strømninger var kun det brukbart som er i pakt med kristendommen — for eller imot Kristus må vi treffe avgjørelsen. En halv kristendom har ingen bruk for.

Om eftermiddagen var det fest for barna i foreningslokalet. Chokoladen og bollene forsvant som dugg for solen og film og lek satte en øredøvende jubel i sving.

Kl. 7 var det festandakt med en tankevekkende preken av sognepresten og etterpå hadde O.K.Y. og M.U.L. felles møte i foreningslokalet. Mgr. Snoeys holdt et overordentlig interessant, lærerikt og samtidig sprudlende morsomt kåseri over sine oplevelser på en reise til Lourdes — ingen kan som han gjøre et alvorlig emne levende og livlig uten at noget av det alvorlige går tapt. Tvert om gjør det et ennu sterkere inntrykk enn ellers fordi vår oppmerksomhet stadig holdes fengslet. En brakende applaus takket da også foredragsholderen — og så gav man sig i kast med de materielle gleder. Senere var det sørget for et godt og avvekslende underholdningsprogram. Frk. Astri Borg-Müller sang vakkert, mesterlig akkompagnert av sin meget dyktige lærerinne frk. Gudrun Bøllelose. Hr. Dahl-Myhre leste op og høstet fortjente laurbær og pianisten hr. Nordheim spilte såvel klassisk som moderne musikk og måtte stadig gi ekstranummer da bifallet tilsynelatende ikke vilde slutte.

Også under denne fest viste biskopen oss den ære å være tilstede hvad vi alle setter stor pris på og er meget takknemlig for.

Det var «en deilig dag —»!

T. T.

Hallo! Hallo!

Dette er „St. Olav“'s redaksjon.
Katolsk ungdom fra Tromsø til Kristiansand!

Vi venter dere som medarbeidere!

Hvor er Bergens og Trondheims og
Stavangers og alle de andre byers unge?

Hvad virker dere?

Hvad vil dere?

Vi etterlyser dere herved!

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.